

L N B

L A T V I J A S
N A C I O N Ā L Ā
B I B L I O T Ē K A

Latvijas Nacionālā bibliotēka

Preses apskats

02-09-2022

Sagatavoja:

Uzzīņu un informācijas centrs

Informācijas pakalpojumu sektors

KĀRINA PĒTERSONE,

Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrības direktore

Latvija ir bibliotēku zeme. Mums ir vairāk nekā 1000 bibliotēku, kur pieejamas gadīgiem senas un mūsdienīgas ziņas, tās ir satikšanās, pasākumu un radošuma vietas ar simbolisku nozīmi – gaismas pilis.

Bibliotēkas savā veidā arī palīdzēja piedzīmē Latviju, šai témai pirms pāris gadiem bija veltīta Biedrības veidota izstāde par bibliotēku vēsturi. Pēdējās desmitgadēs līdztekus bagātajam bibliotēku saturam, liela vērība tiek pievērsta arī to architektūrai un telpām. Aizvien vairāk to novērtē arī lasītāji. Nekad iepriekš Latvijā nav tapis tik daudz jaunu vai renovētu bibliotēku. Un tās patiesīšā ir mūsdienīgas vietas, kur unikāls saturs satiekas ar labu architektūru un dizainu, kur var būt kopā ar grāmatu, domubiedriem un kas rada vēlēšanos uzkravēties un atgriezties. Šādas iedvesmojošas gaismas pilis pelnījusi lasītāji ne vien lieļajās pilsētās, bet arī mazpilsētās, kur nereti bibliotēka ir centrāla vieta un pagasta "sirds".

Tiesī tāpēc Latvija Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrība uzsākusi projektu "Iedvesmas bibliotēka". Tā mērķis ir atbalstīt bibliotekārus, kuriem ir sapnis un vizija, kā padarīt savu bibliotēku vēl mūsdienīgāku, lasītājiem pievilkīgāku un ērtāku. Biedrība projektu uzsāka, pateicoties ziedotajiem. Lielākoties tie ir atbalstītāji no trimdas latviešu vidus, kuri augstu vērtē bibliotēkas, grāmatas un zināšanas. Ipaša pateicība par Edvīna Penīka (Austrālijā) ievērojamo testamentāro ziedojumu!

"Iedvesmas bibliotēka" ir nacionāla mēroga un sabiedriskas nozīmes projekts, kas notiek ar

Biedrības ziedotāju atbalstu un pašvaldību finansējumu vienlīdzīgā apmērā. Biedrības maksimāli iespējamais atbalsts vienai bibliotēkai ir 10 000 eiro, vietējai pašvaldībai jānodrošina līdzvērtīgs vai lielāks finansējums, ja bibliotēkā tiek iestonā vērienīgākā pārbūve. Šobrīd saņemtie

ziedojumi dod iespēju gada laikā projektu iestonāt piecās bibliotēkās. Kopumā paredzēts trīs gadu laikā iestonāt 15 bibliotēku sappus.

Pirmajā gādā "Iedvesmas bibliotēkai" savas idejas pieteica 26 bibliotēkas, un no tām izraudzītas piecas, kuŗu ieceres tiek iste-

notas. Lai sasniegtu iespējami labāko rezultātu, Biedrības uzaināti profesionāli eksperti – arhitekti un dizaineri konsultē izraudzītās bibliotēkas. Tikko dalību projektā noslēgušas jau pirmās divas bibliotēkas – Valkas novada Ērgemes un Limbažu novada Vilzēnu bibliotēka.

Rezultāts ir patiesām iedvesmojošs. Ērgemes bibliotēka, pateicoties saņemtajam atbalstam, pārcēlūsies uz jaunām telpām pagasta centrā. Jaunā mājvieta izremontēta un iekārtota ar mūsdienīgām mēbelēm, tā ir daudz plāšā, gaisāka un lasītājiem pieejamāka, ipaši padomāts par bērniem piemērotu vidi. Savukārt Vilzēnu bibliotēka iestonājusi ieceri par āra lasītavu – lapeni. Tā šovasar atklāta un kļūs par vietu pasākumiem, vietējo pašdarbinieku nodarbibām, meistarklasēm. Šeit satiksies bibliotēkas lasītāji un savu brivo laiku pavadīs visu paaudžu iedzīvotāji. Lapenes izveidošanā mums palīdzēja tās izgatavotājs SIA "Timbero Latvia", ziedojot daļu no savām izmaksām un lapenei piemērotus sēzāmmainus.

Sogad "Iedvesmas bibliotēka" mūsdienīgas pārmaiņas laus piedzīvot vēl vairākām bibliotēkām. Saldus novada Kursiņu bibliotēki. Pie bibliotēkas top āra terase-lasītava, kur satikt domubiedrus, pieslēgties Wi-Fi, mācīties vai strādāt. Tukuma novada Pūres bibliotēkā tiek veidota Rotalteka – telpa brīvā laika pavadīšanai, rotātām un lasīšanai pašiem mazākajiem lasītājiem un viņu vecākiem. Rotalteka būs bagāts bērnu grāmatu un spēļu klāsts un ipaši no koka veidota Grāmatu pils aktīvai laika pavadīšanai bibliotēkā. Aizkraukles

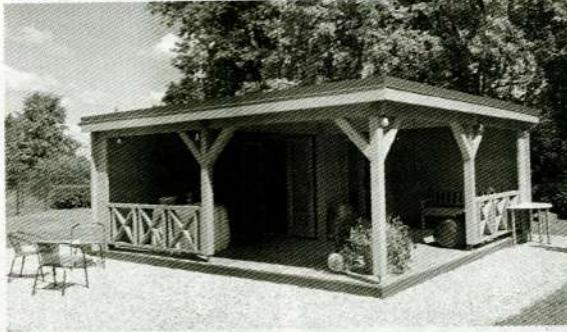
novada Plaviņu bērnu bibliotēkai projektā top oriģināls grāmatu plaukts – Egle un tiek ieņemtas interaktīvās tehnoloģijas jaunajai mājvietai. Trīs šī gada bibliotēku projekti saņēma dāsnu atbalstu no AS "Latvijas Finieris", kas ziedoja savu jaunāko produktu – unikālu Latvijā izstrādātu un ekoloģiski ražotu bērza saplāksni bibliotēkas mēbeļu izgatavošanai.

Sobrīd Biedrība izsludinājusi jau otro pieteikšanos un aicina bibliotēkas iesūtīt idejas "Iedvesmas bibliotēkai 2023", lai ari nākamajā gādā mūsdienīgas vizuālās pārmaiņas piedzīvotu piecas Latvijas bibliotēkas.

"Iedvesmas bibliotēka" projekta norise ir iespējama tikai ar ziedotāju atbalstu. Pateicoties Edvīna Penīka testamentārajam ziedojumam, projekts uzsākts, un mēs ticam, ka šim skaistajam pasākumam būs cienīgs turpinājums. Lai atbalstītu Latvijas bibliotēkas un palīdzētu tām kļūt par ipašām gaismas vietām visā Latvijā, aicinām jūs ziedot Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrībai! Nozīmīgs ir katrs ziedojums, jo tikai kopīgi varam paveikt lielus un paliekošos darbus!

Ikvieni ziedotājs astāj par sevi nezūdošu liecību nākamajām paaudzēm, iemūžinot savu, piederīgo vai dzimtais vārdu Gaisma pili – pie bibliotēkas lasītāvām, plauktiem, galdiem un krēsliem, Lielajā ziedotāju sienā un Ziedotāju grāmatā.

Vairāk informācijas par "Iedvesmas bibliotēku" un citiem Biedrības projektiem www.gaisma.lv un Biedrības lapās Facebook un Instagram.

ZIEDOT IESPĒJAMS

ar kreditkarti: www.gaisma.lv

vai

ar bankas pārskaitījumu

Beneficiary: Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrība

Registration Nr.: 50008034971

Account Nr.: LV84HABA0551006763188

Beneficiary's bank: AS Swedbank

Address: Balasta dambis 15, Riga, LV-1048, Latvija BIC/

S.W.I.F.T.: HABALV22

Korespondentbanka ASV

DEUTSCHE BANK TRUST COMPANY AMERICAS,

New York

ABA/FW: 021001033

Avots: Laiks

Datums: 13-08-2022

Latvijas Nacionālajai bibliotēkai — 103

Atzīmējot 103. dzimšanas dienu, 27. augustā Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB) aicina uz svētku svinībām, kuru laikā piedāvās plašu notikumu programmu.

Būs iespēja apmeklēt izstādes un radošās darbnīcas, spēlēt spēles un piedalīties viktorīnās, klausīties koncertus un skatīties kino, piedalīties skeitborda sacensībās un vērot sportistu paraugdemonstrējumus, un, protams, baudīt Rīgas panorāmas skatu no LNB kores 11. stāvā. Par gardām maltītēm gādās kafejnīca "Borščs pie ukrainietēm" (norēķināšanās pret ziedojuņiem Ukrainai).

Interesentiem notiks ekskursijas izstādē "Modināšana. Stāsts par hernhūtiešiem", ko vadīs Pauls Daija un Beata Paškevica, izstādē "Gadsimta lieciniece. Satikšanās ar Valentīnu Freimani", ko vadīs Anita Uzulniece un Margarita Zieda. Pulksten 14 plānotā koncertpastaiga "Gaismas pili", kurā piedalās Rīgas projektu koris, Emīla Dārziņa mūzikas vidusskolas, Jāzepa Mediņa mūzikas vidusskolas un Rīgas Doma kora skolas mūziklu nodajās audzēkņi ar muzikāliem priekšnesumiem dažādās vietās bibliotēkā. Visos pasākumos ieeja un dalība — bez maksas.

Sagatavoja INESE ELSIŅA

Avots: Stars

Datums: 26-08-2022

Ar viedumu medijpratībā

18. augustā Dobeles novada Centrālajā bibliotēkā norisinājās seminārs «Ar viedumu medijpratībā». Semināra ietvaros uz diskusiju tika aicināti bibliotekāri, seniori un citi interesenti, lai runātu par medijpratības jautājumiem. Seminārs bija LNB bibliotēku attīstības centra pilotprojekts, kas tika realizēts tikai trīs vietas – Madonā, Tukumā un Dobelē. Šis pilotprojekts tapis ar Kultūras ministrijas atbalstu.

Svarīgi ir izvēlēties uzticamu informācijas izplatītāju

Atnākušos uzrunāja LNB medijpratības projektu koordinators Emils Rotgalvis, kurš stāstīja par medijpratību kā mūžigglību mušiem pašiem.

Medijpratībai nav vienas konkrētas definīcijas, vienkāršā valodā tas ir zināšanu, attieksmes, kompetences un prasmju kopums, kas ļauj izvērtēt un izmantot informāciju un mediju saturu ar jau esošiem līdzekļiem likumiskā veidā. Tas ir veids, kā «filtrē» informāciju, kas tiek saņemta no radio, televīzijas un citem plāssazīgas līdzekļiem.

Ipaši aktuāli tas ir bibliotekāriem, jo viņi palīdz lasītājiem iegūt kvalitatīvu un precīzu informāciju, kā arī bieži vien riko dažādus informatīvus pasākumus, līdz ar to ir svarīgi spēt uzrunāt dažādās auditorijas. Nē mazāk svarīgi ir atpazīt nevēlamu literatūru, presi un vietnes, kā arī atbildīgi papildināt bibliotekās krājumus.

Savukārt senioriem ir joti svarīgi izvēlēties uzticamus un kvalitatīvus medijus, neuzķerties uz krāpnieciskiem vēstījumiem, pieņemt pārdomātus lēmumus vēlēšanās, būt noteicīejam par patēriņto informāciju, nevis paļauties uz sveši viedokli, kā arī būtiski ir sāgtā savu veselību.

Kā sevi pasargāt?

Lai nenokļūtu viltus ziņu varā, jāievēro pāris vienkāršu noteikumu: vienmēr būt jāpārliecīnas par ziņas patieso vēstījumu, jāpievērš uzmanība ziņu avotam, no kurienes tā nākusi. Aplūko, vai ziņas saturs sakrit ar citos uzticamos medijos publicētu un vai ziņas saturs, teikumu uzvībe, pieturzīmu lietojums, foto vai video nerada šaubas! Jāņadzētu kārtīgi izpētīt vēstījuma saturu un izveidot savu uzticamo avotu sarakstu. Par uzticamiem avotiem var uzskatīt atbildīgās valsts iestādes un medijus, kas sevi pierādījuši kā objektīvus informācijas līdzekļus. Tāpat nevajadzētu noklusēt, ja ir gadījies atpazīt dezinformāciju.

Būtiski ir kritiski izvērtēt informāciju, kura pilnībā sakrit ar

Emīls Rotgalvis (no kreisās), Lilita Kalnāja un Gaitis Grūtups.

Seminārā klausītāju netrūka.

jūsu personīgajām vērtībām, un vajadzētu saudzēt sevi un piebremzēt, ja saņemta informācija rada jūsos tulītēju emocionālu reakciju. Pie apšaubāmās informācijas ir vērtīgi apdomāt – ko ziņas sniedzējs vēlas ar to pānākt. Nevajadzētu paļauties uz paziņām, kas ir jūsu autoritāte, jo arī viņi mēdz kļūdīties. Uzrunā savus tuvos – draugus, ģimeni, paziņas un līdzīgās līdzekļus, ja viņi dalās ar nepatusi informāciju. Par dezinformāciju, kas rupji pārkāpj sabiedrisko mieru un kārtību, jāzino Valsts policijai. Svarīgi ir saprast, ka viedoklis nav ziņa un cilvēks ar kameru ne vienmēr ir žurnālists.

Krāpnieki nesnauž

Kā liecina CERT.LV veiktā iedzīvotāju aptauja 2021. gada nogalē, vairāk nekā 70% aptaujāto iedzīvotāju maldīgi uzskata, ka nav pakļauti kiberuzbrukuma risikam. CERT.LV sadarbībā ar Valsts policiju skaidro, ka šādam riskam pakļauts ir ikviens Latvijas iedzīvotājs. Par to liecina arī Valsts policijas kopš 2017. gada apkopotā statistika par iedzīvotāju zaudējumiem dažādās starptautiskās krāpniecību shēmās interneta vidē: vismaz 1500 cietušajiem izkrāpti kopsummā vairāk nekā 14,5 miljoni euro. Un tie ir tikai ziņāmie gadījumi, realitātē skaitļi varētu būt vēl lielāki, jo ne visi cietušie ziņo tiesībsargājošām iestādēm.

Pēdējo divu gadu laikā viena no populārākajām krāpniecības

shēmām ir viltus telefona zvani, krāpniekiem izliekoties par banku darbiniekiem. Pat ja pirmajā brīdi cilvēkam varētu šķist, ka «es jau neuzķeršos», jāatceras, ka pretējā pusē ir ipaši apmācīti noziedznieki, kas gatavi plielot visu plašo sociālās inženierijas paņēmienu arsenālu: gatavi bieži, steidzināt, kaunināt, spēlēties ar sarunu biedra sirdsaspziņu un izpētīt tā sociālo tīklu saturu. Scenāriji ir dažādi un tie turpina attīstīties. Lai uzlabotu senioru prasmes mediju saturu lietošanā, kā arī stiprinātu dezinformācijas atpazīšanas iemaņas, no 2022. gada 17. janvāra līdz 2022. gada 8. februārim tika īstenota kampaņa, aicinot seniorus ievērot pāris vienkāršus medijpratības soļus, kas palīdzēja veiksmīgi izvērtēt jebkuru informatīvo vēstījumu un atpazīt dezinformāciju jeb viltus ziņas.

Neikrīti viltus ziņu tiklos!

Kā veiksmīgs līdzeklis komunikācijā ar senioru auditoriju var kalpot senioru grupas pārstāvju – mērķauditorijas vienaudžu – iekļausana kampaņu plānošanā, tādējādi panākot padziļinātu izpratni un veiksmīgāku diskusiju.

Kampaņās būtu svarīgi ķemt vērā to, kādas ir konkrētās auditorijas prasmes, intereses un vajadzības. Jādomā par senioru uzrunāšanas iespējām gan klātienē, gan tiešsaistē. Seniori ar ipašām vajadzībām ir līdz šim maz saņēgta grupa. Vecāka gadagāju-

ma cilvēku izglītošana nereti tiek saistīta tieši ar tehnoloģiju lietošanu, taču uzvars jāliek uz saturu radišanu un tā izpratni, tādēļ ir svarīgi, lai mācību metodēs tiktu izmantota tradicionālo, radošo un iekļaujošo metožu kombinācija.

Latvijas senioru kopienas apvienības valdes priekšsēdētāja vietniece Lilita Kalnāja savā sagatavotajā materiālā skaidro, kādēļ tieši seniori visbiežāk «iekrit» krāpnieku nagos:

Seniori bieži vien nekritiski izturas pret rakstītu informāciju un viegli ieteikmejās no dramatiskiem virsrakstiem. Tāpat viņi vairāk uzticas ģimenes locekļu, kaimiņu un pazīnu teiktajam. Nereti netiek atšķirta propaganda no patiesās informācijas, jo viltus ziņas ir skaļas un ātri izplatās. Bieži vien seniori nemēdz pārbaudīt informāciju un nesālīdzināt to ar citiem avotiem.

Kādēļ tieši seniori?

Nav noslēpums, ka seniori ir labticīgi un viegli uzticas «bankas darbinieka» vai «finanšu speciālista» teiktajam. Viņi vēlas ticēt lieliskajai iespējai, kas negaidīti pienākusi, tāpat ir vilinoši tikt pie lieliem finanšu līdzekļiem. Bieži vien vecāka gadagājuma laudis gluži vienkārši nezina drošības principus digitālajā vidē un nespēj iedomājas, ka krāpnieki var izmantot visiem zināmus uzpēmumu nosaukumus. Tāpat daudzi neiedomājas, ka principā jebkuru, arī bankas, mājaslapu ir iespējams viltot. Lai gan par krāpniecības mēģinājumiem tiek ziņots joti bieži, nereti seniori iš informāciju palaiz garām un nav par to lietas kursā.

Seminārā piedalījās arī Gaitis Grūtups – laikraksta «Zemgales Ziņas» žurnālists, kurš iepazīstināja ar to, kāda ir reģionālās preses jēga kopienas dzīvē.

Lekcijas otrajā daļā atnākušajiem tika dota iespēja iešķīstīties diskusijā un uzdot sev interesējošus jautājumus par medijpratību.

Alise Kruglauža

Autores un publicitātes foto

Avots: Zemgale

Datums: 23-08-2022

Izplata vēstuli par Jūrmalas bibliotēkām

Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrība atklātā vēstulē aicina Jūrmalas pilsētas domi pārskatīt lēmumu par Bulduru un Asaru bibliotēkas slēgšanu. Vēstulē pausts augsts vērtējums Latvijas bibliotēkām un visam, ko tās paveikušas Latvijas valstiskuma un demokrātijas, zinošas, labklājīgas un konkurētspējīgas sabiedrības, pagātnes, tagadnes un nākotnes veidošanā. «Mums patiesi rūp ikviennes bibliotēkas liktenis un visu pauaudžu iedzīvotāju tiesības tuvu savai dzīvesvietai pieklūt jebkurai pasaules informācijai. Bibliotēkas joprojām ir vienīgā vieta, kur grāmatas pieejamas bez maksas,» norādīts vēstulē, uzsverot, ka pēdējās desmitgadēs bibliotēkas ir kļuvušas par nozīmīgām un neaizstājamām kultūras vietām, to darbs neaprobežojas ar grāmatu krātuves funkcijām, tās ir mūžizglītības, pasākumu, satikšanās, izaugsmes vietas.

Vēstulē biedrība pauž satraukumu un sarūgtinājumu par Jūrmalas pilsētas domes tuvredzīgo, nepārdomāto, gudrai un domājošai sabiedrībai nelabvēlīgo lēmumu par Bulduru un Asa-

ru bibliotēkas slēgšanu. Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrība aicina Jūrmalas domi ieklausīties savos iedzīvotājos, Kultūras ministrijā, kultūras nozares autoritātēs un pārskatīt savu lēmumu.

Atklāto vēstuli parakstījusi Undine Būde, Karina Pētersone, Rūta Briede, Žanete Grende, Vita Romanovska, Inese Paklone, Andra Konste, Dženija Dzirkale-Maļavkina, Ramona Umblja, Anna Muhka, Lalita Muižniece, Valdis Avotiņš, Velta Holcmane, Andrejs Vasiljevs, Edgars Ceske, Vilis Inde, Skaidrīte Lasmane, Māra Zālīte, Ieva Mičule, Viesturs Tamužs, Aija Ebdene, Edgars Vērpe, Silvija Tretjakova, Andris Eglājs, Marina Kosteņeca, Brīgita Tamuža, Inese Vaidere, Tadeuš Surgofts, Valdis Rūmnieks, Georgs Turlajs, Mārtiņš Šteinbergs, Sandra Kalniete, Jānis Karalis, Dzintra Dzene, Oliita Rozenberga, Egīls Zirnis, Ivo Bordjugs, Daiga Orbīdāne, Aigars Štāls un Uldis Straujums.

Biedrība norāda, ka tā ir nevalstiska organizācija, kas 24 gadus apvieno bibliotēku draugus, atbalsta bibliotēkas un lasišanu. ☺

Avots: Rīgas Apriņķa Avīze

Datums: 30-08-2022

Ministrs iejaucas Jūrmalas bibliotēku lietā

FOTO: WWW.FACEBOOK.COM/VASARUBIBLIOTEKA

Jūrmalas dome pagājušajā nedēļā atbalstīja priekšlikumu reorganizēt Jūrmalas Centrālo bibliotēku. Lēmums paredz likvidēt Asaru bibliotēku, slēdzot to apmeklētājiem no šā gada 1. oktobra. Pārmaiņas skars arī Bulduru bibliotēku, kas tiks pārvietota uz Centrālās bibliotēkas un Jūrmalas teātra telpām, lai tiktu nodrošināta bibliotēkas pakalpojumu pieejamība. Savukārt Centrālajā bibliotēkā tiks izveidota Jauniešu nodaļa, kā arī izvietots Eiropas Savienības informācijas punkts.

Pēc abu struktūrvienību bibliotēku krājuma un inventāra izvērtēšanas vērtīgākā un izmantojamā tās krājuma un inventāra daļa tiks nodota citām Jūrmalas Centrālās bibliotēkas struktūrvienībām.

Kā skaidroja pašvaldībā, sazinot bibliotēkas ēku un infrastruktūras uzturēšanai nepieciešamos izdevumus, būs iespeja novirzīt tos bibliotēkas pakalpojumu uzlabošanai un attīstīšanai, bibliotēkas darbalaika pagarināšanai un pakalpojumu klāsta dažādošanai.

Pašvaldībā norāda, ka Asaru bibliotēkas un Bulduru bibliotēkas ēkām ir nepieciešams kapitālais remonts. 2019. gadā veikta ēku tehniskā apsekosana un sagatavoti tehniskie atzinumi par ēku stāvokli un nepieciešamajiem uzlaboju-

miem apmeklētājiem un darbiniekim drošai pakalpojumu sniegšanai, piemērotai ēku ekspluatācijai. Abu bibliotēku ēkām tika konstatētas vairākas nepilnības, kas būtiski ieteicē arī uzturēšanu saistītos izdevumus, kā arī mūsdienīgu pakalpojumu nodrošināšanu, tostarp ērtu vidi apmeklētājiem un darbiniekiem.

Iecerēts, ka līdz ar veiktajām pārmaiņām Jūrmala būs piecas bibliotēku pakalpojumu sniegšanas vietas – iedzīvotajā tāpat kā līdz šim varēs saņemt pakalpojumus Jūrmalas Centrālajā bibliotēkā Dubultos un tās struktūrvienībās Bulduros, Kauguros, Sloķa un Ķemeros, kur var nokļūt ar pašvaldības nodrošināto bezmaksas pilsētas sabiedrisko transportu. Lai nodrošinātu Jūrmalas Centrālās bibliotēkas

pakalpojumu kvalitāti, visiem bibliotekāriem darbiniekiem darbavietas tiks saglabātas.

Pret plānoto reorganizāciju un bibliotēku slēgšanu iebilst bibliotēkas lasītāji, kas rikoja piketu pie Jūrmalas domes. Picketētāju pusē nostājas arī kultūras ministrs Nauris Puntulis (NA). Viņš aicinās Jūrmalas domi pārskatīt lēmumu par Asaru un Bulduru bibliotēku talāko likteni. Viņš esot cerējis, ka Jūrmalas domes deputāti pieņems racionālu, atbildīgu un uz iedzīvotāju vajadzībām vērstu lēmumu par Asaru un Bulduru bibliotēku turpmāko likteni, vadoties ne tikai no pašvaldības birokrātiskajiem apsvērumiem, bet galvenokārt no iedzīvotāju vēlmēm un pamatotajiem argumentiem, kā arī apzinoties, ka katras iecie-

nītas un īpaši svarīgas kultūrvietas reorganizācija ir solis uz trausla ledus.

«Dzīvētoles nepareizu taktiku un faktiski iznīcinot labi funkcionējošu mehānismu, pēc laika, pieņemot lēmumu atkal to atjaunot, būs nepieciešami daudz lielaki resursi, nekā realizējot labi pārdomātu, izdiskutētu un secīgu darbību kopumu. Kliedzoši, bet jāsaka diemžēl Jūrmalas domes deputātu vairākums ir izvēlējies citu scenāriju,» pauž kultūras ministrs.

Vinaprāt, pašvaldība nav jēmusi vērā argumentu, ka bibliotēkas ir gan kultūras, mūžizglītības un sociālo aktivitāšu centri, gan atbalsta centri iedzīvotājiem e-pakalpojumu saņemšanai, kas mūsdienās ir ļoti būtiski daudzām iedzīvotāju kategorijām. ☺

Avots: Rīgas Aprīņķa Avīze

Datums: 23-08-2022

Bibliotēka kā goda zīme

Z iņu, ka, neraugoties uz iedzivotāju, nozares profesionālu un pat kultūras ministra protestu, Jūrmalas valstspilsētas dome tomēr izlemusi slegt divas no sešām pilsētā strādājošām bibliotekām, var skatīt daudzos aspektos. Minēšu dažus no tiem.

Pirmais. "Kultura ir riks, kas maina cilvēku domāšanu vienādā ziņā" – intervijā žurnālam "Ir" pagājušajā nedēļā teica ukrainu režisore Larisa Artjugina, kura pieredzējusi, ka tieši plāša ukrainu kultūras kampaņa samazinājusi Donbasa iedzivotāju agrāko prokrieviskumu.

"Patiessi bieži tieši kultūra ir vienīgais ceļš, kā nokļūt līdz cilvēku sirdim," pirms dažām dienām saruna ar "Latvijas Avizi" precīzēja ukrainu režisors Vladislavs Troickijs, ukrainu megapopulārās mūzikas grupas "DahkaBrahka" dibinātājs un iedvesmotājs.

Otrais. Piekritu, ka Jūrmalas Asaru un Bulduru bibliotēku telpas ir ilgi kalpojušas un tām būtu nepieciešama renovācija. Trešais. 2021. gada janvāri ari Preiļu novada sledza trīs bibliotekas. Novadā dzīvo 16 302 iedzivotāji, un tagad tā teritorijā palikušas vēl 19 bibliotekas un to filiales. Salīdzinājumam: pēc 2020. gada datiem, Jūrmalas valstspilsēta lepnī pazīnoja, ka ir vienīgā Latvijas pilsēta, kurā pieaudzis iedzivotāju skaits, Jūrmala dzīvo 49 687 iedzivotāji. Tātad – no 2022. gada rudenī šos teju 50 000 iedzivotāju apkalpos četras bibliotekas.

Ceturtais. Latvieši gribētu dzīvot tikpat labklājīga un cilvēkam patikamā vietē, kā to ilgos darba gados nopelnījuši ziemelvalstu iedzivotāji. Viena no šīm valstim ir Somija. Salīdzinājumā ar Latviju, ari ar Igauniju, Somijas iedzivotāji savas valsts simtgadi svinēja pieklusināti. Bet – svētkos valsts saviem iedzivotājiem uzdāvināja jaunu bibliotekas ēku "Odu", kuru atklajot Somijas prezidents Sauli Niinisto teica: "Oda" ir goda zīme mūsu neatkarīgajai valstij un tās saņiegumiem, tā ir vieta, kuru Somija un somi ir nopelnījuši."

Salīdzinājums nav pati kams. Ari mes, latvieši, mēdzam teikt, ka esam lasītāju tauta. Somijā pieņemtais bibliotēku likums nosaka, ka "visiem iedzivotājiem jāpiेक्षितi vienlīdzīga iespēja izglītoties, iepazīties ar literatūru un mākslas norisēm, jārada nepārtraukta zināšanu plūsmu, jānodrošina mūžizglītība un tālākmācības". Katrai pašvaldībai jāspēj nodrošināt bibliotēku pakalpojumu kvalitāte. 80 procentiem iedzivotāju bibliotēku pakalpojumiem jāatrodas ne vairāk kā divu kilometru attālumā no mājvietas (ko vēl gluži nav izdevies istenot) vai viena kilometra attāluma no bibliobusa – mobilas bibliotēkas pieturas. Šobrid 70 procentu Somijas iedzivotāju dzīvo trīs kilometru attālumā no tuvākās bibliotekas, bet 23 procentiem tā atrodas līdz 10 kilometriem no mājvietas.

Latvijas valsts simtgades svinību laikā bija izveidota ceļojošā izstāde par bibliotēku nozīmi mūsu valsts dzīvē. Toreiz tika uzsverēts, ka bibliotēku rašanās vēsture pierāda sabiedrības diktētu nepieciešamību pēc kultūras un izglītības, bibliotekas formējušas sava laika sabiedrības domāšanu un ietekmējušas vietējās kopienas nacionālo pašapzinu. Jūrmala, pilsēta, kurā ir tik senas kulturas tradīcijas, Slokas Alberta Kronenberga bibliotēka darbojas jau 135. gadu.

Piektais. Pēc Pasaules bibliotēku kartes datiem, uz mūsu zemeslodes ir 2,7 miljoni bibliotēku. Iespējams, ka tas ir pie tiekami. Iespējams, daudzu bibliotēku atvēršana un apkārtnei politiku tuvredzība raišķi strīdus. Tiesa, sajā kartē nav uzskaitītas daudzu Āfrikas valstu bibliotekas.

Pēdējais. Tie paši somi saka – "pasaule mainās, un ari bibliotēkas mainās tai līdzī. Cilvēkiem ir nepieciešamas vietas, kur satikties, strādat un attīstīt prasmes." Dzirdēju, ka Bulduru priedēs varēšot iekārt šūpuļtīklus un lasīt bibliotekas punktā saņemtās grāmatas. Bet – ko darīsim ziemā? **KZ**

DIĀNA JANCE,
žurnāliste, publiciste

**Bibliotēka
ir goda
zīme mūsu
neatkarīgajai
valstij un tās
sasniegumiem.**

KRISTIĀNA CAUNE, Valmieras integrētās bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodajās vecākā bibliotekāre.

DARBĪGA GAISOTNE RADOŠAJĀ KLUSUMĀ.

Valmieras integrētajā bibliotēkā ģimenē pēcpusdienā top kolāžas

Ilona Fērmane,
teksts un foto

Visi vecaki to zina, ka tad, ja bērns ir pārstājies savā nodabīnā skraidiņi un kļaujāt un pēķētīgi telpā iestājies neparasts klusums, vari būt drošs – zinākākais pasaules izzinātājs dara biegas! Taču, kad pieaugušie bērni darboties grībošo garu ir ievirzījuši radošā gultnē, uzraga to un līdzdarbojas, bērns tieši tikpat sakoncentrējas, sakneibis līpiņas ar vislielāko uzmanību un no pierītību labprāt zīmē, krāsos, līmēs, līpinās un neskaitāmos citos veidos gū jaunas iemājas un augst attīstībā.

Tiesi tāda radoša gaisotne bija kolāžu darbīnā «Vasaras pilsētā» Valmieras integrētās bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodajā 18. augustā, kur kopā ar kolāžu meistari levu Lapiju sākumskolas un mazāko klasīšu bērni un viņu māmiņas šķēršļu krāsainus žurnālus, izvēlēdamies īkamākās attelus, ar šķēršļiem tos izgrieza un līmēja uz lapas, veidojot savu skaistāko šīs vasaras kolāžu.

«Bērnu apkalpošanas nodajā ik gadu organizē aktivitātes vasaras laisīšanas veicināšanas programmā «Zvirbulja vasaras laisīšanas grozs», bet šogad izlēmām to paplašināt un papildināt,» stāsta Bērnu apkalpošanas nodajās vecākā bibliotekāre Kristiāna Caune. «Šī programmas pasākumā Jātparkā, kur bērni darbojās kopā ar vecākiem, bijām patikami pārsteigtīgi par lielo attauciņu, tāpēc radās ideja Zvirbulja gaitas papildināt ar kolāžu darbīni, kurā katrais var izveidot savu krāsaino vasaru.»

Puiķas no žurnālu attēliem par vērtīgākajiem uzskaitīja tos, kur bija velosipēdi, mašīnas,

peildēšanas un tamīdzīgas svārīgas viru lietas, kamēr meiteņiem un viņu mammām vairāk patika tauripi, puķes un krāsu harmonija.

«Lai izveidotu kolāžu, nevajag neko papildus, vajag tikai telpu, šķēres, limi un papīru. Katram taču mājās ir kādi žurnāli – sēdi, šķirsti, meklē attelus un liec kopā!» par kolāžu priekšrocībām stāsta darbīnīcas vadītāja valmieriete Ieva Lapiņa. «Bēriņi labi, jo darbojas motorika, tas ir terapeītisks process. Var darīt arī digitāli datorā un it kā vienkrāšāk, taču te bērna attīstībai ir svarīga darbošanās ar rokām, ar pirkstiem. Jebkurs, liels vai mazs, kolāžā neapzināti ieliek to, kas katram ir aktuāls, un naktomes vīziju.»

Turpat telpā bija skatīamas Ievas veidojotās kolāžas, kas jau tāpūs par kalendāru. «Es darbā pavadu astoņas stundas pie datora, un pēc tam brīvajā laikā gribas kaut ko radošu,» sakā Ieva. «Kad biju izveidojusi savu pirmo kolāžu – plānotāji mēnesim draudzenei un mammai, ieliku to sociālojus tīklos. Tas guva daudz labu atsausmju. Tad sekoja nākamais mēnesis, un tad secīgi visi pārējie, un tā

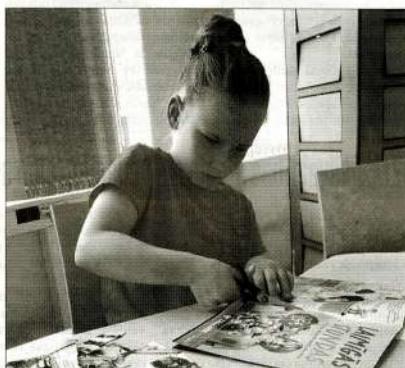
KOLĀŽU DARBĪNAS VA-DĪTĀJA IEVA LAPIŅA.

ĻOTI NOPIETNI UN AIZRAUTĪGI.

MAMMA UN MEITA – abas vienlīdz radoši darina savu vasaras kolāžu.

AR NOPIETNU ATTIEKSMI.

MAZĀKIE BĒRNJI VAREJA ARĪ ZĪMĒT UN KRĀSOT.

Avots: Liesma
Datums: 24-08-2022

Garšīgie stāsti Mazsalacas bibliotēkā

Elva Grigule

Biedrība «Kopu kalna dzīves skola» un Kopu bibliotēka, sadarbi bā ar Valmieras Integrēto bibliotēku un citām novada bibliotēkām projekta «Putriņa vārās, vārdi nāk mājās» šovasar aticina novada iedzīvotājus, iestādes, interešu kopas apzināt vietējo nemateriālo kultūras mantojumu. Pētnāmās iemās būs vietvārdi un kulinārā mantojuma pamats – putras (ēšanas tradīcijas, receptes, paradumi u.c.). Mazsalacas bibliotēkā notika Mazsalacas stāstnieku tīkšanās «Kulinārā mantojuma stāsti» un stāstnieku darbnīca ar Agitu Gruždiņu un Agitu Lapsu.

Vispirms notika iepazīšanās ar jaunajiem dalībniekiem, kāram bija jānosauc sava vārds, no kurienes nāk un ēdiens, ko nemitu līdzā, ja būtu jādodas tālā ceļojumā. Ēdiens bija dažādi – melleļu klāpmis, ceptis Jāņu siers, soljanka, frikadelu zupa, abūlu zapsmaize ar pieņu, rupjmaize ar speki, pašaīsis siers, dzērveņu kīselis ar burbuļu, sīlķe kažokā, no lauku olām ceptas biezās pankūkas, un rasols.

Agita Lapsa, stāstniece: «Mazsalacas stāstnieki kopā sanāk reizi mēnesos un prezentē jaunagatavotu materiālu, bet ūdens drukātā veida tiks iedots kāda cita stāsts, tas jāzlasa un jāstāsta, un jāpievieno sava stāsts, kurš veidojas no kāda atslēgas vārda teksta. Protams, vienmēr ir robeža, cik daudz un cik plaši stāstā. Ja ir sajūta, ka vienu stāstu ir par maz, tad var stāstīt divus. Tomēr labā gaume sakā – trīs stāsti ir vislabāk. Ir ari jāsaprot, ka kādā stāsta akcents – pastārē kulinārības vairs nav kas teikt.»

Seit daži Mazsalacas stāstnieku kopas stāsti, kas veidojās neizlāsta:

Daiga Sprice, stāstniece: «Bērnībā bieži braiuc ciemos pie vecāmmammas, kaut dzīvoju pie mamma. Tājās reizēs ari gāju uz Gauju. Reiz mēs, meitenes, gan peldamies, gan sauļojamies, turpat netālu ari puiši... Skaitīti un forši. Mēģinājam nirt zem ūdens – aiztaisījam degunu un skatījāmies, kas tur ir, kājas turas stabili pie zemes. Esmu iegājusi nedaudz dzīļak, bet tāpat ar domu, lai tieku uz krastu. Un nu ir viens brūdis, kad es vairs nesaprotu, vai eju

AGITA LAPSA UN AGRITA GRUŽDIŅA.

OLGA LĪDZI BIJA PANĒMUSI NE TIKAI STĀSTUS, BET ARĪ SIERU.

DAĻA NO MAZSALACAS STĀSTNIEKIEM. Arijas Romanovskas foto

uz krastu, vai dzīlumā, un mani viens puisis kēr aiz kājām. Es uzreiz no ūdens ārā un dusmīgi sakū: «Es neesmu nekāda mai-līte!» Tāds ir viens stāsts par Gauju, bet ir ari otrs.

«Dzīvojam Vaidavā, ir tāda zināma vieta «Lejas Bregi», kur tagad atrodas krēslinieku muzejs, nebūju domājis, ka šī vieta kādreiz tā atdzīmis. Mamma tolaik tur kopa telus, mēs ganījam vīgus gar upi un Gauja arī dzīrdzījam. Telites, bija jā-gana ari pa nakti. Man vienmēr biji bail, jo gat Gauju lieļie krasti ir izskaloti. Mums bija jātaisa naktsmitne, tolaik jau nebija tādu telšu kā tagad, bet mēs uztāsījām nojumi ar cē-tiem mietēm, kam pārvilkus vecs palags vai sega. Mēs bijām trīs, kas pānkti ganīja – es, brālis un māsa. Iekurām arī uganskuri. Es ari ko vajadzēja. Visu ko sanēsim no savā dārza – burkānus, kālus, zirpus, no mājas paņēmām zāvēto galu. To visu vārījām lielā katlā, un sanāca smaržīga, garīga zupa, ko ēdam nedēļu. Kas bija vis-skaistākais tajā vienā? Būšana pīl Gaujas, vakari ar miglu, un rita celiņi. Tomēr bija arī smags darbs, kad lopi bija jā-pieskata. Un gāja mums visāb-

ka biezpiens stāv jau bezmaz nedēļu, ka vairs jau nebūs labs. Es atteicu, ka biezpienam vajag vairākas dienas nostāvēties, tad tas ir tieši tāds, kādam tam vajag būt. No svaga biezpiena taisi vienu sieru, un ne nobriedēsūšu citādā. Ari savējienē mēģināju iestāstīt, ka to biez-pienu nevajag cukām atlītot. Tā es šo sieru taisu jau 30 godus un citus arī cienāju. Paldies vēcmāmījai!»

Kad pirms 30 gadiem ieradots Mazsalacā, man līdzi bija ari govs. Sāku domāt, ko darīšu ar to pienu, kas paleiek pāri? Atcerējos, kā vecāmātie taisīja sieri, pat nekad nebiju to da-rījusi. Bijā jāzvanās un jāmeklē palīdzību. Reizēm ir bijis visādi. Biju nolikusi biezpienu, lai tas nogatavojas, un man aizrādīja,

pusdienuot, gulējām arī internātā, jo fidz mājām septiņi kilometri. Tā sanāca, ka palikām valstij parādā, jo bija nenokārtotas saistības.

Atbrauc pie mums lieli kungi, iedzen to vienīgo govi ma-sinā, un mēs paliekam bez govs. Mamma pagalmā noģibst... Viss ēdiens tagad bez piena... Bet mana mamma bija loti laba ū-vēja, naudu viņu nepēma, bet gribēja piena produktus. Un man bija jāiet sviestami pakal- – aiznesu kleitū, tad man iedeva sviestu.

Reiz tāds nelāgs laiks ārā un sviesta pacīja iefīta dadža lapā. Man pastīd kāja, un sviests iekrīt grāvī, ūdenē. Izvilkū ārā un tādu nesu mājās – kas man cits atlīka. Tāpat vārījām zupas un cepam tos circeņus...»

Avots: Liesma
Datums: 30-08-2022

Mazie lasītāji pabeidz maratonu

FOTO – NO JAUNLUTRIŅU BIBLIOTEKĀS ALBUMA

LASĪŠANAS MARATONISTI Jaunlutriņu bibliotēkā sarīkotā noslēgumā.

IEVA VILMANE

Jaunlutriņu bibliotēkas lasīšanas maratonā uzvarēja Dairis Šķirinskis.

11 gadu vecais zēns pārspēja 16 bērnu, jo pusotrā mēnesi izlasīja visvairāk grāmatu — 19. Jaunlutriņu bibliotēkas bibliotekāre Aiga Balandīna liksmo par viņu, jo Dairis vietējo bibliotēku apmeklē kopš mazotnes. Puisis uzreiz pēc maratona iesaistījies citā lasīšanas veicināšanas programmā — visā Latvijā iemīlotajā *Bērnu žūrijā*.

A. Balandīna gandarīta par katru sacensību dalībnieku. Pateicoties viņiem, vasara Jaunlutriņu bibliotēkā bija darbīgāka nekā citos gados. "Visi maratona dalibnieki

pelnījuši apbalvojumu," bibliotekāre pamato, kāpēc maratonisti cienāti ar klinēri un iepazīstināti ar Bērnu kliniskās universitātes slimnīcas *Saulaino dienu bibliotēkas* galveno bibliotekāri Ilzi Siliņu un ģitārspēles skolnieku Daili Zaļumu no Jaunlutriņiem. Ilzes iedrošināti, bērni kluva par grāmatu autoriem un izgatavoja katrs savu eksemplāru, bet Dailis iepriecināja, nospēlējot pāris melodiju. Maratonisti saņēma piemiņas velti gan no Ilzes, gan bibliotekāres.

A. Balandīna ar bažām gaida jaunu mācību gada sākumu, jo pagastā vairs nebūs skolas, tāpēc visi viņas mazie lasītāji dienas lielāko daļu pavadīs cita pagasta vai novada izglītības iestādē. "Viņiem nebūs laika atnāk pie manis, bet — tik un tā gaidīšu!" apsola bibliotekāre. □

Avots: Saldus Zeme

Datums: 25-08-2022

Pirmo dārgumu nopirka, pārējie — paši atnāca

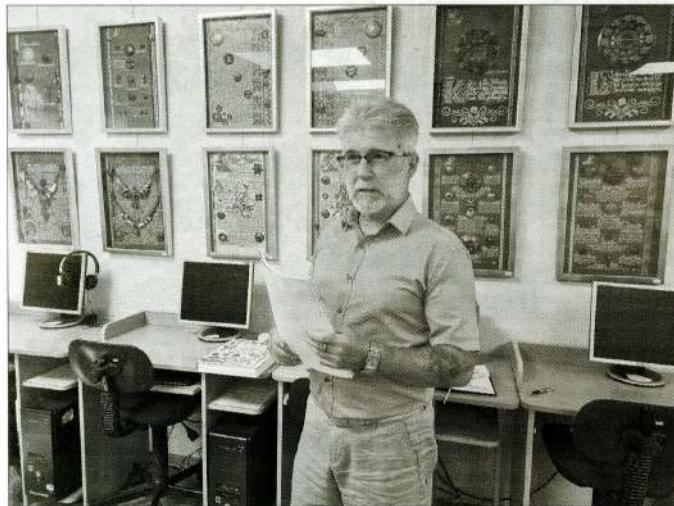

FOTO - IEVA VILMANE

NORMUNDS BERŽINSKIS no Carnikavas. Kopš 2018. gada viņa seno rotu kolekcija visu laiku ceļo no vienas kultūrvietas uz citu.

IEVA VILMANE

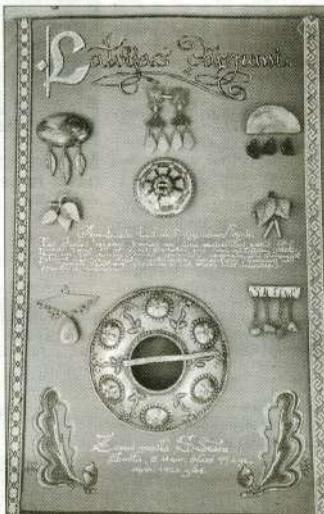
Seno rotaslietu kolekcionārs Normunds Beržinskis, atklājot savu izstādi Saldus pagasta bibliotēkā, sacīja: līdzko viņš nopirka pirmo saktu, ceļu pie viņa atrada tūkstoš citas.

Izstādē *Latvijas dārgumi* apskatāmi 50 iestāklotu stendu, vēl četri ieslēgti vitrīnā, bet maijā atstājīs vairāk nekā 40 — viesis lezīmēja savas kolekcijas apmēru. "Baudiet un priečajieties!" viņš saka skatītājiem un aicinā viņus atstāt ierakstu viesu grāmatā. Tā rotaslietas pavada, kopš pirmās eksponēšanas 2018. gadā.

Latvijas dārgumi ir bagāta vairākās nozīmēs. Pirmkārt, apskatāmi aksesuāri, kuri senos laikos rādīja cilvēka statusu un rocibu. Normunda kolekcijā visas rotas oriģinālas, vairums jaunākas par 17. gadsimtu, tātad nav arheoloģiskas un nepakļaujas valsts striktiem nosacījumiem par uzglabāšanu, pārvietošanu un iepāsnieku mainu. "Dažas arheoloģiskas saktas biju ieguvis pirms 2013. gada, kad valsts, cinioties pret *meinaļiem arheologiem*, prasības ieviesa. Vissemmākos kolekciju eksemplārus reģistrēju un pievērsos tikai arheoloģisko saktu pētītēm. Kolekcionēju rotas, kas atrastas vai izgatavotas Latvijas teritorijā," cīmīns paskaidroja, kādēļ interesējas arī par slāvu un skandīnāvu greznumlietām.

Otra izstādes bagātība — eksponēšanas veids. Stendi ir mākslas darbi, jo informācija rakstīta ar roku un vijjāiem burtiem, priekšmeti sakombinēti ar filigrāniem zīmējumiem. Autors spēlējas ar spīgtām krāsām, kontrastu un kompozīciju. Izrādas, ka viņš ir gan jurists, gan mākslinieks notormētājs.

Trešās bagātības slānis — informācijas plāsums un dzīlums. "Kolekcijas priekšmeti nākuši no tēvu īēvu laikiem, visiem skaista vēsture un interesanta izcelšanās, tāpēc negribēju tos

LATVIJAS DĀRGUMI Drūvā apskatāmi līdz 14. oktobrim.

glabāt ēupā. ledvesmu kolekcijas izkārtosanai guvu ilustrētā enciklopēdijā. Pēc diviem trijiem stendiem apmīka aprakstos rakstīt vienu un to pašu — sakta ar caurumu vai bez tā, ar piekarīņiem vai bez tiem... Esmu daudz lasījis grāmatas, tāpēc zināju, ka saktas salīdzinās ar kultiem un garu pasauli, karavīriem un citām tēmām," pastāstīja viesis.

Avots: Saldus Zeme

Datums: 26-08-2022

Celš uz draudzību caur mūziku

Rebeka Miksone

Pārventas bibliotēkā aizvadīts Jaunrades nama solo dziedāšanas mācību klasses koncerts. Tiksānās vieta: draudzība, kurā piedalījās esošie un bijušie vokālās pedagoģes Minjonas Rebhūnas audzēkņi, kā arī jaunie mūziķi no Alūksnes un Tukuma, ar kuriem izveidojušies muzikāla sadraudzība.

Ils gadu neilgi pirms jaunā mācību gada sākuma Jaunrades nama solo dziedāšanas mācību klasses sudzēkņi kopā ar skolotiju Minjonu Rebhūnu aicinā uz koncertu Pārventas bibliotēkā, kura izpilda aizvadītājā mācību gads apgūto repertuāru, pateicas par ieguldītu darbu un viesojas priekš par panākumiem konkursos. Soreiz tika uuzemēti arī Ipaši ciemīgi – jaunie klareniši un pianisti no Tukuma Mūzikas skolas un Mērsraga Mūzikas un mākslas skolas, kā arī Kolberga tautas nama vokālās ansamblis *Drio* no Alūksnes.

A tukumniekiem un alūksniekiem jaunrades nama pārstāvji iepazīstās 2019. gadā konkursā Izraēlā. Toreiz Latvija pārstāvji devās nedēļu ilgā koncertūrā, uzstājoties dažādās Izraēlas pilētās, un tās laikā izveidojās draudzība, kas valnagojusies veiksmīgā sadarbībā. Neilgi pirms pandēmijas Tukuma Mūzikas skola uzaicināja koncertā Jaunmokuli, savukārt nākamvasar atkal satikšanās notiks koncertā Alūksnē.

Ventspils uzņēma ļoti spēcīgi, sarunas laikā novērtē skolotājas Inguna Grīvalde (Tukums) un Inese Krūmīna (Alūksne). Viņas ir gandarītas par pieredzi, ko bērni guva uzstājoties, par emocijām, ko citi citam dāvāja, un par iespēju apskaitīt Ventspili. „Satikties pēc pandēmijas – tas vien ir ka vērts. ļoti daudz labi emociju” tā Krūmīna.

Tāpat koncertā piedalījās arī bijušie Jaunrades nama solo dziedāšanas mācību klasses audzēkņi – Annija Abele un Denijs Grieze.

Vairāk par muzikālo notikumu, ikdiennes darbu un pārdomām intervijā dalās Jaunrades nama solo dziedāšanas mācību klasses pedagoģe Minjona Rebhūna.

Lielu, pastāstīt par šī koncerta ideju.

– Mūsu kopkonerts, ko katru gadu rīkojam augusta beigās, galvenokārt ir kā atskaitē par paveikto pagājušājā mācību gadā, lai paši sevi novērtētu un arī gūmenes locekļi redzētu, kā mums ir veicēs. Taču vienlaikus ar šo koncertu ieskandīnām arī panākumiem bagātu jauno mācību gadu. ļoti priečē, ka sīgajā koncertā būs plaši apmeklētē!

Ko jūs šādas reizes novērtējat visvairāk?

– Ľoti vērtīga ir kopā sanākšana, jo ikdienu mācību process tiek organizēts kā individuālās vokālās nodarbinābas, līdz ar to audzēkņi cits citu tikpat kā nesatiek. Ipaši svarīgas tas ir bērniem un jauniešiem, kuri solo dziedāšanas mācību klasē apmeklē neilgi, – lai redzētu un iedves-

Jaunrades nama esošie un bijušie vokālisti kopā ar draugiem no Tukuma un Alūksnes koncerta noslēgumā Pārventas bibliotēkā.

motos no vienaudzīiem. Tas veicina pašizaugsni.

Un mācīcas ne tikai bērni cits no cita, bet arī klausos, ko katrā no saviem audzēkņiem kopīgi varām uzlabot un attīstīt. Novērtējot ilggādejošo solistu izaugsmi, arī vecāki redz, uz ko tiekties, ja bērns izrāda vēlmi darboties mūzikā, un kādas ir attīstības iespējas dziedāšanā. Tāpat mūsu lokā ir daži audzēkņi, kuri dzīvesvietas dēļ nodarbiņas piebalās attālināti, līdz ar to koncerts ir ie-spēja satikties klātienē. Citiem rezūvukārt šī ir pirmā uztāšanās rezūve publikas priekšā. Tā bērniem ir ne tikai lieši atbildība, bet arī vērtīga mācību stunda – vienlaicīgi jātēce reiss, tādēļ arī melodijs, jāsaklausau padavījums, jāpievērš uzmanība kustībām, mīmikai, ķermena valodai, izskatam. Parasti aicinu pieaugušos iedomāties kā so bērnu vieta, kā viņi justos, ja pirmo reizi būtu jāzīriet klausītāji priekšā. Tas nav vienkārši, tāpēc koncertēšanas pieredze ir joti svarīga. Un vienlaikus tas arī attīsto. Tāpat sajās reizēs mācīmēs klausīties citu izpildījumam.

Loti nozīmīga ir vecāku klātbūtne koncertos, svarīgi izvērtēt savu ik-dienā laiku, lai būtu kopā ar bērnu šādu notikumā, un paslavēt. Bērniem ir svarīgi tapt novērtētēm, sevišķi no gūmenes locekļiem. Tāpat savā darbā esmu novērojuši, ka bērni ir svarīgi, lai viņiem būtu, kam uzticēties. Kad jūtu, ka sīrīnīja ir pilna vai bērns sabēdājies, tad nodarbiņā vispirms izrunājāmies, kopīgi pārdzīvojam visu, kā ir notīcis, un tākai tad sākām dziedāšanas vingrinājumus. Dažkārt bijuši gadījumi, kad vajag arī izraudzīties, un tas ir tikai normāli.

Kā notiek repertuāra izvēle?

– Katrs solists top par lielu personību ar savu raksturu un vēlmi izpausties, tostarp attiecībā uz repertuāra izvēli. Reizēm man rodas pārdomas, kad audzēkņi un arī viņu vecāki uzkata, ka virsotne ir dziedāt dziesmas angļu valodā. Taču mūsu galvenais uzdevums ir nest savas toutes mūzikas un savu valodu publikai gan Latvijai, gan pasaule. Mēs dziedām dažādās valodās, tomēr svarīgais, ka vienlaikus arī viens no grūtākajiem uzdevumiem ir sa-prast, par ko dzied, un spēt nodot

klaušītājam vēstījumu.

Tikko iesācies jaunais mācību gads, taču, vēl nedaudz pakavējoties atmiņās, kā vērtējat aizvadīto?

– Aizvadītās mācību gads mums bija ļoti ražens, jo 15 solisti ir sajē-

muši vienu vai vairākas godalgotas vietas starptautiskos vokālistu konkursos, kas aizvadīti gan attālināti, gan arī klātienē. Esam daudz koncertējuši Ventspilī un novadā. Arī jaunajam mācību gadam plāno ir Joti daudz. ■

Svarīgs atbalsts un uzmundrinājums

Annija Abele

Bijusi Jaunrades nama solo dziedāšanas mācību klasses audzēkne

– Vokālās nodarbiņas pie skolotāja Minjonas Rebhūnas apmeklējū nepilnus desmit gadius, un šo laiku atceros ar ļoti patīkamām atmiņām. Kad gājām dzīcīdāt, vienmēr jutāmies tā, ka satiekam ne tikai skolotāju, bet arī atbalsta personu, jo viņa vienmēr apjautījās, kā mums klājas, uzmundrināja. Jutāmies gaidīti.

Šādas nodarbiņas ir vērtīgas, jo bēri apgūst ne tikai dziedātprasmi, bet arī varo pašapziņu, uzlabo atmigu, iemācīs tikt ar sevi galā strēsa situācijās. Vēlāk ir daudz vieglāk uzstāties publikas priekšā, kas dzīvē var noderēt.

Es atceros savu pirmo dziedāšanas konkursu. Tas bija ļoti satraucošs notikums. Skolotāja Minjona toreiz sēdēja publīka, smaidīja un no attālumā atbalstīja. Kad ir pārieku lieši satraukums, attieks tikai skatīties uz skolotāju, un kļūst drošāk.

Sobrīd reizi pa reizi dziedētākai savam priekam, jo esmu pārcēlušies uz dzīvi Rīga. Studēju Latvijas Universitātes Juridiskā fakultātē, tūlīt sākšies pēdējais, 4. kurss.

Dziesmās ir patiess savās emocijās

Denijs Grieze

Bijušais Jaunrades nama solo dziedāšanas mācību klasses audzēkns

– Ar dziedāšanai nodarbojos kopā bērnbās, skolotāja Minjona Rebhūna ir mana pirmā vokālā pedagoģe, pie viņas guvu savu pirmo pieredzi mācību!

Jā desmit gadiu dzīvoju Tukumā, un, paraleli darbam mežu nozarē, brīvajā laikā joprojām nodarbojos ar mūziku. Nesen iznāca mana dziesma *Tā kā tu*, ko ie-rakstījām duetā kopā ar dziedātāju Nikolaju Puzikovu. Ļoti priečījos, ka, aizbraucot uz kādu pasākumu, pilnīgi nepazīstami cilvēki zina šo dziesmu un dzied līdzi. Tas ir patīkami! Tāpat arī uzstājos koncertos, rakstu dziesmas.

Dziesmus rakstīšana ir veids, kā es izlieku savas emocijas un pārdzīvojumus. Un ja kāds, klausoties dziesmu, tajā sajūt sevi, līdzīgus dzīves pārbaudījumus un vairs nejūtas viens savās problēmās, tad savu mīrīku esmu sasniedzis, jo tas patiesībā ir iemesls, kāpēc rakstu dziesmas.

Pagājušajā gadā piedalījos *X faktorā*. Izpildīju savu dziesmu *Vējš un sapēmu četras Jāl*. Tiku arī līdz *Krēslu izaicinājumam*. Tā bija laba pierede. Iepazīsinās ar daudziem jauniem cilvēkiem, sapratu, kā tas ir – būt televīzijā. Jutu atbalstu, un tas silda sirdi.

Nākotnē ļoti gribētos ierauktīt dziesmas, kuru jau tapis diezgan daudz, un, iespējams, arī izdot albumu.

Avots: Vendas Balss

Datums: 01-09-2022

«Rasas krāsas» aicina uz tikšanos Ogres Centrālajā bibliotēkā

DZINTRĀ DZENE

Ogres Centrālajā bibliotēkā (OCB) kopš augusta vidus skatāma Radošās izglītības centra Ikšķilē «Rasas krāsas» audzēknu 12 gadu radošās darbības pārskata izstāde. «Rasas krāsas» gatavojas arī izstādes darbu autoru, vecāku, atbalstītāju un labvēlu salidojumam.

Foto no OCB arhīva

Lauma Palmbaha veic pēdējos sagatavošanās darbus pirms izstādes atklāšanas.

OCB telpās Ogrē, Brīvības ielā 35, skatāma «Rasas krāsu» Interesu izglītības vizuāli plastiskās mākslas licencēto programmu dalibnieku darbu izstāde «Retro Rasas krāsas 2009. – 2022.». Izstādes ekspozīciju iekārtoja mākslinieki un pedagoģi – Lauma Palmbaha, Dionisijss Miončinskis, Līva Kaprāle un Ināra Terbete. Izstādē redzamajos bērnu, jauniešu un pieaugušo orgināldarbos ietvertas dažādas aktuālas

tēmas un aptuveni 20 vizuāli plastiskās mākslas tehniku veidi. Tēmu loks ir plašs un daudzveidīgs. Tie ir stāsti par lielā un mazā kosmosa izpratni sevi, dabā un apkārtējā pasaules telpā.

«Rasas krāsu» vadītāja un pedagoģe Lauma Palmbaha stāsta, ka minētā izstāde OCB 1.stāvā būs skatāma līdz 30.septembrim, bet 16.septembrī pulksten 17 par redzēta «Rasas krāsās» «uzaugušo», Latvijas un pasaules augstskolu celos aizgājušo, šā briža skolēnu, pieaugušo mākslas studijas dalibnieku, kā arī «Rasas krāsu» atbalstītāju tikšanās. L.Palmbaha norāda, ka plānots izveidot arī filmu par «Rasas krāsu» vēsturi laikā no 2009. līdz 2022.gadam. Jāpiebilst, ka 12 gadu laikā «Rasas krāsu» interešu izglītības programmas apguvuši ap 2000 dalibnieki.

«Lai izstādes dalibnieku un skatītāju acīs un sirdīs uzplaukst prieks par radošā kosmosa bezgalīgajām iespējām izpaust sevi un ieraudzīt cita cilvēka dvēseles dzīvi!» vēl L.Palmbaha.

Informācija par 2022./23. mācību gada apmācību programmām pieejama sabiedriskā labuma organizācijas «Rasas krāsas» mājas lapā: www.rasaskrasas.lv vai zvanot uz tālruni 29274111. ●

!!!

Avots: Ogres Vēstis
Datums: 01-09-2022